

SOSIALURIN

Blasfjörður

Villu Sørensen, (ábyrgd)
tlf. 5479 — KlakksvíkPrentamiðjan & Heysbreyt
tlf. 1820Jákup Lindenskov
tlf. 2209 — Tórshavn

Loysingarmøguleikar

LOYSING er einki nýtt í føroyskum politikki. Gjøgnum langt áramál hava politiskir flokkar mælt til at loysa Føroyar úr ríkisfelagsskapinum við Danmark. Føroyska veljarafjöldin hevur tó ongantíð, sjálvstíð ikki í kriggsárunum, tá andstöðan móti ríkisfelagsskapinum var sterkast — verið fyrri at loysa frá ríkisfelagsskapinum. Í 1946, tá atkvøðan fór fram um at loysa frá Danmark ella ikki, vóru 48,7 pst. av teimum, sum vóru á vali fyrri loysing.

MEN EFTIR tí sum nú verður skrivað í fronskum bløðum, og nú seinast í bókini »Danmark og Nato — synspunkter om vor sikkerhedspolitik« — hava føroyskir loysingarmenn fingið beinleiðis amerikansk figgjarstuðul tá amerikanski ambasadururin Elkus Whites var í Føroyum fyrri nokrum árum síðani, undir »sjálvstýrislandsstýrinum«

VIT HAVA fyrr her í blaðnum sagt frá hesum tíðindum, og nú víðgerða menn henda spurning og skriva beinleiðis, at føroysku loysingarmenninir vilja taka loysingina frá Danmark við amerikanskum tilboði, um at fáa amerikansk stuðul, bert amerikanarar fáa atomkavbátastøð í Føroyum.

HEVDI hesin nýggi loysingarformurin verið lagdur fyrri veljara fjöldina, so er eitt víst, og tað er, at tað vóru sera fá prosent av veljarum, sum góvu atkvøðu fyrri loysingarmonnum.

FYRR hevur loysingarprogrammið einans ljóðað uppá loysing frá Danmark. Tað hevur ongantíð havt veljameiriluta fyrri sær — men við hesi nýggjastu royndini at loysa frá Danmark, man tað verða avgjørt frammanundan, at nú verða veljararnir munandi færri fyrri loysing.

EITT SKULU vit tó víðganga. Tað man ligga væl betri fyrri at loysa frá ríkisfelagsskapinum við Danmark, tá ein hevur tryggjað sær stuðul frá einum heimsveldi frammanundan. Men tað verður so ikki Javnaðarflokkurin, sum undir nokrum umstøðum verður við til slíka »loysing«.

Politisk samvinna

HÓAST MANGAR ójavnar tykist hitt besta úrslitið at spyrjast burtur úr, tá javnaðarflokkurin, sjálvstýrisflokkurin og sambandsflokkurin eru í samvinnu og skipa landsstýri.

HETTA KOM best til sjóndar, tá hesir flokkar seinast skipaðu landsstýri. Ongantíð er so nógv hent í Føroyum sum hesi árin. Ongantíð hava slík framstig verið gjørd, hvørki vinnuliga, sosialt og mentunarlaga.

HESI MIKLU úrslit eru júst einki eindomi um, at hesir flokkar í øllum lutum eru á einum máli. Javnaðarflokkurin er ein sosialistiskur flokkur; hinir báðir eru tað ikki; men samvinnuúrslitini hava verið stór og rúgvumikil, sjálvstíð um tað við hvørt hevur brakað í teimum ymsku liðunum.

SAMVINNAN helt seinast, og samvinnan verður ivaleyst at halda hetta valskleiðið út eisini, tí flokkarnir hava áður roynt, at tað ber til at arbeiða saman og greiða úr hondum avreksverk, ið víga væl upp imóti tí, ið flokkarnir við hvørt hava verið ósamdir um.

ANNARLEIÐIS var við teimum sokallaðu sjálvstýrisflokkum, tá teir funnu saman í hitt á mangan hátt sjáldsama margháttliga »sjálvstýrislandsstýri«.

TAÐ VAR eingin við politiskum skili, ið ventaði, at henda samgonga í øllum lutum skuldi draga eina línu; men at tað skuldi koma so nógv til skarpskeringar, at lögmaður noyddist at boða frá samgonguslitið, mundi fáur kortini hava ventað — so mikið mátti sjálvstýrisboðskapurin kortini knýtt teir hvør at øðrum.

VELJARARNIR gjøgnumskoðuðu hesa samgongu og teirra »deyðisglarapolitikku«, sum ein av stór-fólkaflakksmonnum tók til. Teir og teirra samgongupolitikur varð ryggbrotin av einum veljameiriluta, sum lutvis kom frá teimum ósamdu »sjálvstýrisflokkunum«.

TAÐ VAR bert harmiligt, at sjálvstýrislandsstýrið ikki skuldi fáa meira frá hondini av framburðspolitikki. — Hitt gjørdi minni, um teir ikki fingi fram so nógv av tí »sjálvstýrispolitikkinum«, teir høvdu sett sær fyrri. Hann feldu teir sjálvir, men ivaleyst á tann hátt, at teir hvassliga og harðliga hava klandrast so mikið í hesum málum, at teir hinvegin gjørdur landsstýrið óarbeiðsført, soleiðis sum Dagbleiðið greiddi lesarum sínum frá, tá samgonguslitið var.

LONGU NÚ undir hesum stýrinum er væl avrikað og stórmál eru í umbúna. Vit ágrýtni verður virkað fyrri framstígum á øllum okkum — eisini framstígum, ið seinasta landsstýri so dyggiliga forsomdi, møguliga av berum sjálvstýrislandri.

UNNIST HESUM landsstýrinum at sita valskleiðið út, er einki at ivast í, at vit ikki bara vinna á afturstígum, ið seinasta landsstýrissamgonga gjørdi sekan í; men eisini fara at gera framtøk og leggja stein oman á stein í rúgvuvis til stórbyggingin — føroyska vælferðarsamfelagið!

TAKK!

Hjartaliga takki eg øllum tykkum, ið mintust meg á 75 ára føðingardegi mínum. Takk fyrri hátt virðar gávur, blómur, telegrammir, heilsanir, vitjanar og øll tey góðu orð ið søgd vórðu til mín.

Vinarlig heilsan.

Alfred Petersen.

Allir litir eru í

ELABOGANUM

fakliga málingahandlinum í Tórsgøtu 16 tlf. 2120. Tórshavn

SVARTIPER

FRANTS RESTORFF

NEGARA KYSS

SKULA TIT BRUKA BIL

persónkoyring ella skúla-koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss

FØROYA

BANKI

banki FØROYA

Glitrandi gyltur við támlættari froðu er RESTORFFS PILSNARI á gildisborði

Kollveltingin frá KUBA

4 av teimum 21 latinamerikansku londunum hava í dag kollveltingarstríð, og í minsta lagi 7 aftrat verða hótt av kollveltingarútlutninginum frá Castros Kuba. Tað er eingin orsök at halda, at hesin »útlutningur« verður steðgaður, tí »Che« Guevara er dripin í Bolivia, hagar til treingja latinamerikansku londini alt ov harðliga til sosiala kollvelting

Venezuela:

Í Venezuela, har kollveltingarmenn hava farið harðliga fram síðan fyrst í 60'unum, er tað, hóast stjórnarinnar jarðareformar, steðugt alt ov nógvir ognarleysir bondur, soleiðis at vandin fyrri vápnadarni uppreisn móti stjórnini er av. Men áðanast má, at tað er ikki eydnast kollveltingarmonnum at skipa nakran veruligan uppreisur móti Leoni-stjórnini.

Columbia:

Í grannalandinum Columbia rokkur innanlendis stríði heilt aftur til sosiala uppreisurin, sum tók seg upp í 1948 og síðan hevur kostað 300.000 mannaliv. Kollveltingarliðini her verða mett tey sterkastu í Latinameriku.

Bolivia:

Syðri er ófriðsøkið Bolivia, har sosiala ónøgðin millum bondur og tinnámsarbeiðarar í vár kyknaði upp í ljósan loga, men sum Barrientosstjórnin nú sigur seg hava bást sum heild.

Guatemala:

Norðari eru castroistiskir kollveltingarmenn í virksemi í bananrepublikkinum Guatemala. Landsins fyrsta kollvelting rokkur aftur til 1954, tá Arbenz-stjórnin fekk tilbukt við kollveltingarmonnum. Amerikumenn hjálptu til. Frá byrjanini av 60'unum hevur har verið eitt nýtt kollveltingarlið, sum tó er í afturgongd, tá stjórnarmenn hava roynt seg við óhugnaligum mót-terrori.

Nicaragua:

Steðgar ein á norðanfyrri, kann ein fara oman eftir millumamerikanska tunganum til Nicaragua og Honduras, tvey av heimspartsins mest tilafturskomnu einaveldi. Her er líkt til at kollveltingin ikki hevur fingið reiðiligt fótafesti; men fyrrreikingar verða gjørdar, og við hvørt frættist um samanbrestir.

Dominikanska lýðveldið:

Í dominikanska lýðveldinum, sum í 1965 varð skakað av einum sosialari, men ikki castrouppreisti, fara fram ólogi av politiskum terrori og morðum, sum kunnu enda við nýggjum uppreisti.

Equador:

Equador, sunnanfyrri Columbia, hevur verið merkt av verkfollum, ófriði og politiskum umskiftum, sum ikki altíð hava verið serliga demokratisk. Tó er einki, sum bendir á at ein kollvelting er fyrri durum.

Yvirlit yvir londini í Suðurameriku og Millumameriku við fólkatálinum í hvørjum landi.

SUÐURAMERIKA

(sí kortið)

1. Chile	7,8 milj.
2. Argentina	21,4 —
3. Uruguay	3,1 —
4. Paraguay	1,9 —
5. Bolivia	3,4 —
6. Brasilía	67,5 —
7. Peru	11,2 —
8. Equador	4,5 —
9. Colombia	14,4 —
10. Venezuela	6,9 —
11. Guyana	0,9 —

MILLUMAMERIKA

Panama	1,1 —
Costa Rica	1,2 —
Nicaragua	1,5 —
Honduras	2,0 —
El Salvador	2,7 —
Guatemala	3,5 —
Mexiko	35,6 —

Peru:

Í Peru, sum — eins og flestu latinamerikansku londini — hevur nógv indianskt bóndafólk, hvørs sosiala stöði er óhugnaliga lágt, hevur áður verið herjað av sterkum kollveltingarliðum, men í 1963 eydnadist tað at forkoma teimum flestu av leiðarunum. Frá Kuba frættist, at teir nú eru í ferð við at skipa liðini av nýggjum.

Brasilía:

Tað sama hendir í Brasilíu, har tað í byrjanini av 60'unum relst seg eitt kollveltingarlið. Hesi lið virka í tí vestara og fátækara partinum av landinum.

Undantøkini:

Tað er møguligt, at listin eisini skuldi umfata hitt til afturskonna Paraguay, Haiti ella kanska eisini Panama, har fólk eru misnøgd yvir ognarrætt USA yvir Panamakanal- Framhald á 4. síðu)